

Våra skyddsmärkta

Syster tucken **Syster madrasser**

böra finnas i varje hem.

Skyddsmärket "SYSTEM" garanterar ett stoppningsmaterial av ren, vitt långfibrig bomullsvad.

Sågas över hela landet.

Tillverkas endast av:
A.-B. STOCKHOLMS VADDFABRIK
Stockholm-Liljeholmen - Tel. 433175, 433176
Kungl. Hovleverantör

UPPROP

Av de demokratiska vänsterpartierna har i Södermanlands valkrets Folkpartiet ej uppställt någon kvinna på valbar plats däremot har Socialdemokratiske partiet uppsett en känd och duglig kvinnlig kandidat, fru Ellen Svedberg, Eskilstuna, vilken under en kortare tid tillhört riksdagen, på en plats där hon med tillräckligt stor anslutning skulle kunna bli vald.

Hennes inval stödes bäst genom ett föregående namn på listan strykes.

Rösta på Ellen Svedberg.

RADIKALA GRUPPEN

Södermanlands ömsförbund av Svenska Kvinnors Vänsterförbund.

Vad har hänt?

VÄL TILL DANSKA LANDSTINGET — alltså motsvarande vår första kammar — skedde genom valet för 28 platser den 15 dennes. Socialdemokraterna vann tvänne mandat. På Bornholm kommer lotten att avgöra. Vinna regeringspartierna — socialdemokrater och radikala — även detta, få de majoritet i Landsstinget, liksom de redan ha det i Folketinget.

NORGE HAR ÄVEN BÖRJAT förberedelser till Stortingsval, som kommer att äga rum om något mer än en månad.

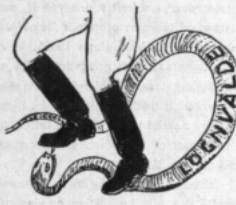
KRIGET I SPANIEN synes efter San Sebastians fall i någon mån ha avstannat. Men krigmentaliteten växer fram allt tydligare och tydligare. Man behöver bara se veckans händelser avspeglade sig i veckoreportaget på vilken biograf som helst.

NATIONALSOCIALISTISKA RIKSPARTIDAGEN i Nürnberg, ärens dag, avslutades på måndagen efter militära jättepader och arbetsfrontsuppvisningar med blänkande spadar och hatvackna karlar. Hitler höll sitt ståtliga tal därigenom bestod i en vidräkning med bolsjevismen, och vars klimax var att det nationalsocialistiska Tyskland icke kan sluta avtal av något slag med bolsjevismen. Att talet icke upptogs väl i Moskva är solklart, men icke heller England och Frankrike torde vilja gå med på en europeisk frontbildning mot Sovjet.

NATIONERNAS FÖRBUND SAMMANTRÄDER måndagen den 21 september. Med föga gynnsamma utsikter. Huvudtemat för förhandlingarna är de förslag till revision av pakten som samtliga regeringar på anmodan avgivit.

MINISTER ALEXANDRA KOLLONTAY har av sovjet-ryska regeringen äny utsetts till delegerad vid folkförbundsörsamlingen.

Sanningens tjockbottnade stövlar.

National-socialistiska arbetarepartiet har skrivit ett valflygblad som visar hur stövlarna ska användas i sanningens tjänst. Skriften handlar egentligen om den ruttenhet som döjer sig bakom Folkpartiets pryddiga fasad, men det anges att alla de andra partierna rör likadana och att det är därför de inte vågar avslöja folkpartiskojet.

Det är kusligt att läsa de grova förfalskningar och lögnar varmed denna sanningsskampanj föres. Lindholmarna av i dag betyda inte så mycket, men man behöver bara tänka sig den möjligheten att någon Lindholm en gång dikterade vilka sanningar som finge spridas i den auktoritära staten Sverige.

flödigt att erinra om, att resolutionen i allt vill motsatsen till vad National-socialistiska Arbetarepartiet påstår att den vill. Men det har ett rent psykologiskt intresse att se hur sanningens parti går till väga i sin kamp mot lögnen.

Till en början kan man anmärka att resolutionen gick emot förslaget om legaliserad abort på sociala indikationer. Vilken upplåtning man sen bekänner sig till hör inte hit, men i varje fall är Vänsterförbundet inte skyldigt till vad som på Lindholms språk kallas att vilja göra brottet till lag. Anfallet på Folkpartiet blir alltså rena lögnpöhligheter. Vidare går hela resolutionen ut på att finna en reformlinje, varigenom abortfrekvensen kunde minska och de aborter, som trots all social omvärld ändå bleve nödvändiga, kunna utföras med minsta risk för kvinnans liv och hälsa. Resolutionen önskar straffrihet för kvinnan för att förbuda kvinnorna att vända sig från smutsabortörerna, den räknade nämligen kvinnorna till folk och deras liv och hälsa för ett värde. Det faller av sig själv att resolutionens enstränga yrkande på positiva åtgärder för lättande av kvinnornas svårigheter vid barnsövd icke omnämns i det nationalsocialistiska flygbladet.

Man kan förstå att detta pjask skall vara motbjudande för ett parti som är Nazi-Tysklands andas barn. I sitt tal av den 9 september förklarar Hitler helt klart och gott att »den nationalsocialistiska staten är beslutet att öka nationens naturliga fruktbarhet».

Att det är ett bra mycket enklare sätt att ordna befolkningsfrågan kan man förstå. Men så såg det då rent ut, herr Lindholm, och ge sig inte ut i en lögnkampanj skodd med sanningens tjockbottnade stövlar!

Välj in Kerstin Hesselgren i riksdagen.

»Ingenting kan kräftigare framhålla, för oss betydelsen av samförstånd än de nordiska ländernas historia.

Nordens fem folk ha en mission att fylla, nämligen att till sist visa hur de trots sin inbördes olikhet, trots sina sekelånga fejder med varandra kunnat växa samman till en enhet och ändå bibehålla sin självständighet.

Det är detta som ger hopp att den idé som Nationernas Förbund så ofullkomligt kunnat utföra i praktiken dock till sist skall kunna segna, men då måste den bäras upp av tro på dess möjligheter.»

Kerstin Hesselgren i Konserthuset den 16 sept.

Rösta för fred, rätt, humanitet!
Rösta på KERSTIN HESSELGREN!
Just på Din röst kan det bero.
Låt oss gå fram i stora skaror och komma alla olycksprofetior på skam!

Ett norskt personlighetsval.

Lull Lous.

Om en månad går även Norge till val. Som första namn på Venstres lista i Oslo står f. d. bostadsinspektören Lull Lous. Fröken Lous är känd och vällärd, icke blott i sitt hemland, utan även för Tidevarvets läsare. Hennes sociala verksamhet har gjort henne älskad både av rik och fattig. I två perioder har hon representerat Venstre i Oslo stadsfullmäktige. Hon har i 6 år varit översköterska på Ullevåls sjukhus, i 2 år skol-

sköterska i Oslo, och anställd som inspektör vid hälsorådet i 2 år. Från 1918 till 1933 var hon bostadsinspektör vid Oslo kommunala bostadskontor. Hon har i en rad år varit ordförande i Internationella Kvinnoförbundets för fred och frihet norska sektion, ordförande i Kvinnornas Landsboligråd, och det är betecknande för fröken Lous starka konstnärliga intressen, att hon en längre tid har suttit som Kommunens representant i Filharmoniske Selskaps råd.

Norska Dagbladet skriver om hennes nominering, som skedde med överväldigande majoritet:

»I Lull Lous har Oslo venstre fått en av sine rankeste och sterkeste personligheter å samle sig om, en fryktlös och radikal forkjemper for venstres bærende ideer. Ved oppstillingen underrettes også sterkt at Oslo venstre vil slå et slag for kvinnesen like rett til å delta i landets styre.»

Att Lull Lous står på Venstres lista är kanske symboliskt. Venstre i Oslo har fört ej haft någon representant i Stortinget, men man får livligt hoppas att partiet skall erövrå ett mandat när det nu lyckats få en så framstående kandidat som Lull Lous, som kommer att göra även detta val till ett personlighetsval.

Signe Höjer:

Folkens fredsvilja måste organiseras.

Men utan offer kan det inte ske.

När Lord Cecil öppnade den stora »Världssamlingen för Fred» i Bryssel den 3-6 sept. kunde han med skäl kalla den för den första i sitt slag i historien.

Ledningen hade haft till mål att samla alla de världen runt spridda organisationer, som var på sitt sätt arbetar för fred — till en gemensam samling. »Organisera krafterna, förbliv enade och ni rädda världsfreden» — var kongressens motto. Dessa ord stod med jättebokstäver på olika språk runt väggarna i den stora sal i utställningsbyggnaden i Bryssel där RUP som den populärt kallas — Rassemblement pour la Paix — var samlad.

Ett samlande program.

Vid inbjudningen till Bryssel hade ledningen efter moget övervägande satt upp fyra punkter som samlingsprogram:

- 1) hållande av givna fördrag;
- 2) nedrustning genom ömsesidiga överenskommelser; undertryckande av den privata krigsindustriens vinster;
- 3) stärkande av Nationernas Förbund för förekommande av krig genom kollektiv säkerhet och ömsesidigt bistånd;
- 4) uppbyggandet genom Nationernas Förbund av ett effektivt redskap för undanröjande av oersakerna till krig.

Och detta program visade sig verkligen vara samlande. Man hade räknat med ett maximalt antal av 1,500 delegater. Det kom 4,000 delegater från världens

alla hörn och därill 2,000 observatörer. Men det märkliga var inte bara att det kom så många. Det märkliga var hur dessa många voro enade i en enda vilja att bortse från sönderdras åsikter och inställningar och ta fasta på allt som kunde ena. För fredens skull. Konservativa, liberala, socialdemokrater, kommunister, protestanter, katoliker, judar, arabar, indier, societetsdamer från England och belgiska bönder, feminist, präster, fackföreningsfolk, ungdom av alla slag, f. d. frontsoldater, värnpliktsvägrare, alla var besjälade av detta enda: *Freden är i fara, vi måste rädda den.*

Kommunister, aristokrater, ekumenier, sida vid sida.

Fredsmänifestationer har man upplevat många, men aldrig har man varit med om ett sådant samarbete. Sida vid sida på den stora plattformen bakom talarstolen satt representanter från den kon-

(Forts. å sid. 3.)

Gummifri, Hygienisk, Tvättbar, Hållbar, Stoppbar. — Kostnadsfri rådföring. Begär Prospekt.

Lagerons
Kungsgatan 4, Stockholm. Tel. 11 78 58

TIDEVARVET

**Radikal
politisk
veckotidning.**

REDAKTÖR:
CARIN HERMELIN.
ANSVARIG UTGIVARE:
ADA NILSSON.

Utkommen varje helgfrö lördag.
Triedalsgränd 2, 3. tr.,
Stockholm.

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: *Eva Andén.*
Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.
Norrlandsгатan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Juris Kandidaterna

Håkan Hyltén-Cavallius och Margareta Sandberg Advokatbyrå

Kungsgatan 29, Stockholm.
Tel. 10 25 02, 10 25 32.

Stockholms stads Poliklinik vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—10 f.m.
**För havandeskapet och
dess sjukdomar.**
För medelösa kostnadsfritt, för andra möt
erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM

LINNÉGATAN 19
Mottagar inackord, även för längre tid
Tryggt och ogen-välrek.
Tel. 62 78 24.

Chiropractic.

Ryggsckott, lechias, Neuralgi
Thor Holmström
Kungsgatan 31. Tel. 21 04 14
Mottagning 10—1 och efter översenk.

Alimonda-Institutet

homeopatiskt praktik.
Mottagning 11—2. Rådfrågning även per
korrespondens. Begår prospäkt och frå-
geställa. Läk. leg.äkare.
Adress: Upplandsgat. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 - Tel. 40 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 - Tel. 40 73 37
GÖTGATAN 82 - Tel. 43 33 90

142 cm. fel Lakansväv,

extra prima, något noppig, bortslätt, t.
0.88. Ett parti Madapolam i god kvalitet,
75 cm. bred, som i handel kostar 55 o.
60 öre, endast 0.38 met. Blekt Babyta-
kansväv, 87 cm., 0.55. Barnlakansväv, 105
cm., 0.75. Oskarsons Lager, Kungsg. 70,
Stockholm.

Vi skräddarsy Eder kappa med två
provningar för 30 kr.

FORSMANS,

Upplandsgatan 25. Telefon 32 30 92.

Kina - magasinet

Ständigt nya sidor till köttens-
gar, gardiner m. m. Båddens,
Örpe, Brodd, Svett 4 1 2 1 1
poralin, Bronsset etc. Akta värder

Birger Jarisgatana 12 Låga priser
Stockholm T. 67 24 35
Besök utskottelningens Birger Jarisg. 12, 4 tr.

Hennings Skodon

Drottninggatan 27. Tel. 20 73 68
Herr-, Dam-, Barnskodon. Bottiner, Ga-
loscher, Tafflor.
GOD SORTERING - LÅGA PRISER

Den 19 september 1936.

Pinsam tystnad.

Handelstidningen erinrar i en starkt pacifistisk artikel om det nästan glömda faktum att det vid världskrigets slut inte fanns en enda människa som trodde på krigets härlighet eller väldiga predika det som religion. Men nu börjar den gamla visan igen. Ty »när man försör miljoner människor med vapen och läter dem ägna år av sitt liv åt att öva sig i deras bruk, måste man hitta på något att säga för att det inte ska uppstå en pinsam tystnad».

I Sverige går det än så länge inte att förhålliga kriget eller att smäda freden därför att den försoffar den mänskliga vitaliteten. Men därför har det mitt i larmet inför valet uppstått en sådan där pinsam tystnad som Handelstidningen talar om.

Den är både pinsam och underlig. Ty allt vad partierna bjuda och lova sina väljare: trygghet, arbete, frihet, välfärd, det hänger ytterst på om det kan bli möjligt för oss att få leva i lugn i en värld som håller färd. Befolknings- och bostadspolitiken, älderdomsförsörjningen, allt detta står och faller med utsikterna till fler eller krig. Den livliga striden om monopol eller icke monopol förefaller tämligen överdriven, då man vet att i samma ögonblick det blev krig i världen skulle det bli nödvändigt att införa monopol, och svenska folket skulle inte fråga ett dugt efter om dess bensin eller kaffe komme från statsmonopol, bara det finge något alls.

Inget parti kan lova fred och trygghet i gengäld för de röster det får. Gör det så, är det bara båg. Men vad partierna skulle kunna göra vore att klargöra för väljarna, vilka linjer de ansåga att Sverige borde stå in på för att göra det bästa av sin utrikespolitiska situation och om möjligt rädda sin fred.

Den saken kan dock inte anses

Express-&Vedaffären

Södermannagatan 68 • Tel. 41 77 87
Biltransporter Björks, Barr- och
Flyttningar Skåived, Kol,
Expressarbeten Koks, Antraçit,
Kärbud Fotoen

Skon

Ni köper

skall vara av gedigen kvali-
tät och förnämlig utstyrel.

Ida Normans Skomagasin

Humlegårdsgatan 6, Tel. 62 86 15
är rätta inköpskällan.

Stilfulla, moderna Möbler

Billiga priser. Kredit ordnas.
Möbler tillverkas efter ritning.

Axel Bolinders Etrr.

Gåla Brogatana 19, Stockholm • Tel. 20 71 04

MÖBLER i största sortering

Längsta avdelningsväggar.
CO N E R. Å P E L S E R E
BRYGGÅREGATAN 7. Telefon 23 04 75.

Stå fast!

»Äro dessa människor, det tyska folket, världens sjukdom, så vill jag som ung schweiziska vara sjuk med dem», skrev en korrespondent till Tidevarvet efter en resa genom Tyskland för några veckor sedan.

Hur bokstavigt dessa ord kunna tagas av en ung människa bevisades av ett meddelande redaktionen fick några dagar senare. Det gällde en annan ung schweizare, som tagit sambörlighetskänslan med Tyskland och dess lidande så djupt, att han inte längre uthördade livet. Han hade tillbringat sommaren i Tyskland. Efter den vistelsen bröt han alldeles samman. »Han dukade under i kampen med demonerna i världen», skriver en vän till honom om hans död. Samma dag artikeln om Tyskland publicerades i Tidevarvet, sköt han sig i sin hemstad i Schweiz.

— Jag känner ingen av min generation som så djupt fattat mina, våra alla inresta problem, skriver en av hans vänner om honom. Han bokstavigt *Kämpade* om Tysklands öde, han ålskade detta land, kände så starkt att vi tysk-schweizare inte kan skilja vårt öde från Tysklands. Han avskedade ett se, hur de flesta schweizare halvt högmödig, halvt gemyttligt upphöja sig till domare över ett folk i kamp och nöd. Efter hans besök i Tyskland föll allt samman. Han drog själv konsekvenserna: *en sjukdom till döds.*

»Den som inte simmar med i tidens rasande ström, väljer flykten», skrev den unge schweizaren själv ett par veckor före sin död i en dikt, som han gav några vänner i deras gästbok. — Här gäller

klar med försvarsbeslutet i våras, så snart man inte vet i vilken kombination detta nya försvar skall tänkas uppträda.

Med att deklarerat för neutralitet kommer innet parti undan detta krav, ty det beror inte bara på oss om vi skola få förbli neutrala. Om vi hålla oss utanför alla grupperingar i Europa, så kan det betydja att vi inte ens få välja fiender eller bundsförvanter i den strid som kan komma.

Man kan naturligtvis hålla den mening att trots denna risk neutraliteten nu som förr är vår enda möjliga politiska väg, men varför ska man inte få jämföra den med andra möjliga vägar? Sverige kan lika väl som andra stater tänkas gå in i en kartell, den idén borde tilltala dem som önska att vår nya härdordning skall få någon slags betydelse.

Man kan också tänka sig den väg som Kerstin Hesselgren förordade: nämligen att Sverige och de övriga nordiska folken söka bilda en moralisk maktfaktor inom N. F. men då bör också den politiken diskuteras med de offer och möjligheter den innesluter.

Meningarna äro delade och oklara och efter valen kommer man inte att veta mer om folkmeningen på denna punkt än förut, eftersom denna viktiga fråga varit tabu. Statsmakterna kanske få fatta ödesdigra beslut utan att veta om de uppbaras av folkmeningen eller ej.

Det blir något överklagt över hela valrörelsen.

Aftonkurser i Hemsömnad

börja åter den 29 september. Två kvällar i veckan, kl. 6—9, under tio veckor. Kursavgift kronor: 20.—

FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDETS
SKOLA FÖR KVINNLIG
YRKESUTBILDNING.
Biblioteksgatan 12, 3 tr. Tel. 11 46 98.

Om familjens auktoritet.

I en tid då statens auktoritet på många håll strögrats till sådan våldsamt, att den hotar att fullständigt utplåna den enskilda människan, kan det vara av särskilt intresse att undersöka familjens ställning i sociologiskt avseende.

Denna uppgift har det förtjänstfulla Institut för social forskning — förut verksamt i Frankfurt a. M. i Tyskland numera i Genève och New York — åtagit sig. Det nyutkomna samlingsverket *Studier över auktoritet och familj*, som givits ut på tyska av professor Max Horkheimer (Felix Alcan, Paris 1936), är en synnerligen värdefull prestation. Tjugufem medarbetare, däribland tre kvinnor, ha medverkat till dess fullbordande. Bland det stora antalet värdefulla och intressanta uppsatser av främstående forskare mär särskilt framhållas ett par.

I artikeln över auktoritet och sexualmoral i den fria borgerliga ungdomsrörelsen av Fritz Jungmann, är det förvånande och förefaller mig beklagligt, att man alldeles förbisett det stora historiska utropet från de unga kvinnorna sista gentemot familjens auktoritet, som ägt rum under de sista femtio åren. Såväl kvinnorörelsens begynnelse som dess mål att uppnå ekonomiskt och andligt oberoende, som det för en människalkölder sedan påbörjades försöket, att uppnå en förening mellan kraven på oberoende och den naturliga önskan om kärlek, äktenskap och moderskap har lämnats fullständigt obeaktad.

Den framträdde icke minst i form av rörelsen för moderskapsskydd och sexualreform, som krävde stöd för moderskapet, det inomäktenskapliga såväl som det

det liv eller död. Tyskarna äro förenade av ett öde. Om du inte vill ta din del av skulden, om du inte vill ge dig åt framtiden — då kommer du att förtorkad ligga kvar på stranden.»

Vår korrespondent, som lämnat dessa meddelanden, skriver till slut:

Vetskapen om att Ni njuns däruppe i Sverige, att Ni ännu står på Er post, ännu tror, ännu kämpar, gör mig gott. Bleibt fest! Står fast!

utomäktenskapliga, likaberättigande för barn födda utan äktenskapet, en reformerad sexualmoral, införandet av födelsek kontroll o. s. v. Denna rörelse, som uppstod omkring sekelskiftet i Tyskland, blev även internationellt organiserad. Inne ens så betydande sociologiska studier som Mathilde Wærtings, Rosa Mayreders och andras ha beaktats i ifrågakarande arbete, vilket borde ändras i en eventuell ny upplaga.

Överhuvudtaget väcker detta arbete önskan om en vidare komplettering genom rundfrågor och redogörelser även från hittills icke företrädda länder, såsom Sovjet-Unionen, Kina, Japan, Indien, Sydamerika etc. Vederhäftiga redogörelser från dessa så olikartade kulturer, skulle på ett värdefullt sätt fullständiga vår kännedom om orsak och verkan ifråga om oppositionen mot familjauktoriteten.

Efter ett århundrade av oant snabbt framtidskrivande, ha vi råkat in i en period av katastrofal tillbakagång. En saklig, förutsättningslös undersökning av hur detta kunnat ske, måste vara ett tvingande krav. Och en förutsättning för den nödvändiga handlingen.

Direkt politisk verksamhet har för många människor blivit omöjliggjord genom diktaturerna. Men också den vetenskapliga undersökningen av det som varit och av samtidens företeelser kan kanske vara till nytta för framtiden, för att skapa de instrument, de förutsättningar för ett framtidskrivande och ett återuppbyggandearbete, som mera tillgodoser de rent mänskliga kraven på rätt och rättfärdighet.

Vi, som inte se det yttersta målet i statens oinskränkta auktoritet, utan fastmer anse den som en fara för kulturen och den mänskliga utvecklingen, vi skulle önska att den period av iakttagelse och begrundan som föregår handlandets och förverkligandets period, inte måtte dra alltför långt ut på tiden. Men för denna förberedande iakttagelse och begrundan är det här omnämda verket av största värde. Vi kunna vara stolta över att människor ha lyckats skapa ett sådant dokument av fri, oberoende forskning trots det svåra tryck, som många länder i vår tid utövar på forskningen.

Helene Söcker.

Lucks PheklamWoffe

Kungl. Hovblomsterhandl. H. FLATOW

Västerlånggatan 14. STOCKHOLM

— Blomsterförsäljning till och utlandet —

Telegr.-adr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonton 549

Säg det med blommor!

Västerlånggatan 14. STOCKHOLM

— Blomsterförsäljning till och utlandet —

Telegr.-adr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonton 549

MÖBELUNIONEN

REGERINGSGATAN 93 A.

Tel. 21 30 77.

Försäljer Enrumsmöbler, Sofor, Fåtöljer m. m.

Avbetalningar från kr. 10.—

Beställningar utföres omsorgsfullt. Även efter ritningar.

Fackskolan för huslig ekonomi, UPPSALA.

Lärarinnekurs för skolkök, 3 term., börjar i jan. Anmälan före 1 okt.

Lärarinnekurs i barnvård, omkr. 2 år, börjar i jan. och sept. Anmälan före 1 dec. och 1 aug.

Kurs för ekonomiföreståndarinnor, 1 år, börjar i jan. Anmälan före 1 dec.

Kortare husmoderskurs, 1 term., börjar i jan. Anmälan helst före 1 dec.

Praktiska Yrkeskursen, 1 term., börjar i jan. För elever fr. Uppsala län 3 friplatser. Formulär för ansökan sändes på begäran. Anmälan helst före 1 dec.

Lanthushållsskolan Kumlan börjar vinterns omkr. 1 nov. Friplatser och statsunderstöd. — Program gratis och franko. Tel. 568.

MALUNGS FOLKHÖGSKOLA

28:e vinterns börjar 20 okt. 1936 i nya, utvidgade, vackra lokaler. I och II. Årskurs för män och kvinnor. Medborgerliga, allmänbildande och praktiska ämnen. Friplatser. Stats m. fl. stipendier. Skolan ligger ca 100 m. från järnv. anhalt vid Västerdalälvens strand i stätlig och frisk natur. Låga omkostnader. Gott kamratskap. Öns. Insländ anmälan i god tid!

Illustr. prosp. och provnr. av elevtidningen »Kamratningen» gratis från

REKTOR GUNNAR FURULAND, MALUNG. Rn. 32.

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KÄLDESANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.

Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar per extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser.

Disa Beijer

60 år.

Master Disa.

Det finns några människor med en sållynt förståelse att älska...

Ellen Key uttryckte en gång, att högst tolv personer kan en människa orka med...

Det är nu tjugotre år sedan Disa Beijer började sin gärning som Birkagårdens älskade »Master Disa».

Omedelbart efter den avslutade kursen i Fröbelinstitutet startade Disa Beijer på eget beväg en barnträdgård...

Att det var en osviktig instinkt som lett Disa Beijer i hennes val av livsgärning...

Visst har den väl ofta medfört lidande till Master Disa, denna hennes förnämliga...

KATRIN.

En bok om en tjuvgring.

Jag tror, att de första tjuvgring är människans liv...

»Katrin! Världen brinner!» träder ännu en ung Katrin oss till mötes...

Denna sista Katrin ansluter sig så nära till den föregående, att den, om den också mycket väl kan läsas fristående...

strängda, då har livet inte varit så lätt för Master Disa. Men en stor lycka har i alla fall blivit hennes lott...

Den andra egenskapen som gjort Master Disa till den sållynt goda uppfostraren...

Inte ens om somrarna har Master Disa velat vara fri från sin barn. Så gott som alla somrar har hon haft hand om...

Elsa Beskow.

opårskat och förbryllande ingriper i hans liv och som han ej är i stånd...

Man kan undra över att författarinnan gjort dessa två till far och dotter. Att det skulle skett för att motivera...

Har hon genom den omedvetna fysiska släktskapen, som i detta fall verkligen tycks i viss mån betinga den verkliga...

Naturligtvis kan denna bok i betydelse ej mäta sig med boken om den unga flickan...

Sigrid Hellghagen.

Bidrag till Harandrörelsen.

Ytterligare bidrag har influerat som svar på Harandrörelsens värdjan till sina svenska vännere.

Transport från föregående redovisning N. S. 242:— M. F. > 10:— K. W. > 10:— E. M. > 5:—

Beloppet har från Tidevarvet exp. vidarebefordrats till Harandrörelsens expedition i Wien.

TIDEVARVET

REDAKTION: Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10-12. EXPEDITION: Telefon 20 48 42. Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS: För helår kr. 6:—, halvår kr. 3: 25, kvartal kr. 1: 75. Lösnummer 15 öre. ANNONSPRIS: I text 20 öre per millimeter. POSTGIRO 1544.

Folkens fredsvilja...

(Forts. fr. sid. 1.)

servativa Aristokratien som Lord Lytton och Lord Cecil, fackföreningsinternationals ordf. de Brockere och den franske kommunistledaren Cachin...

Kvinnorna var talrik representerade. Kvinnornas Nationalråd genom Henry Forchhammer från Danmark och Baronne de Boel från Belgien...

Representationen från Norden.

Norden var representerat av tillsammans 79 delegater. Danmarks, Norges och Sveriges delegationer valde som sina ledare...

Oppningsmötet inleddes av de båda presidenterna, Lord Cecil och den franske justitrieministern Pierre Cot. På vägen bakom estraden fanns en jättevärldskarta...

Många voro de som, själva förhindrade att närvara, hade sånt sympatihälsningar, däribland Gandhi, Lord Lansbury, Roman Rolland, Selma Lagerlöf.

Liksom Lord Cecil — Englands blockadminister under kriget — 1920 kallade Fritiof Nansen och Hjalmar Branting till Genève...

För detta för det, som, själva förhindrade att närvara, hade sånt sympatihälsningar, däribland Gandhi, Lord Lansbury, Roman Rolland, Selma Lagerlöf.

Förbunds principer, kring de fyra punkterna i Lord Cecil program.

Yrkes- och intressegruppernas särskilda uppgifter.

Arbetet vid kongressen fortsattes i olika kommissioner, där särskild vikt lades vid det kommande arbetet i olika länder...

Betalja för freden.

Det framtida arbetet går ut på att i alla länder få till stånd en liknande fredssamling som den i Bryssel...

»Disciplin, disciplin!»

Söndagen den 6 sept. var anordnad en stor gemensam gudstjänst, där sju präster från olika länder och trosbekännelser tjänstgjorde...

Samma »disciplin» och goda vilja till enig samling behövs nu i de skilda länderna, när det gäller att organisera folkets fredsvilja där.

Är förkyllningen envis tag då en huskur med Kifa 4-RÖRS INHALATOR and Ni blir förvånad över resultatet KIFA Regeringsgatan 31, Stockholm Namnansp. »Instrument-Kifa»

Landskrona Husmoderskola, som är stats- o. kommunalt underordnad, börjar i nyinredda lokaler kursen 1 okt. 1) Husmoders- o. barnskötarskurs, 12 mån., meddelar underv. i matlag., baka., stekt, konservering, sömnad, barnavård, trädgårdsskötsel samt hemvärd. Skolläsning o. näringslära, bokföring, fysiskt hälsa-, barnavård, sjukvård o. samhällslära. — Undervisningsavgift: 60 kr. för kursavgift 25:— kr. ur mån. God förberedande kurs till sjukskötarskolor, seminarier m. m. 2) Yrkeskurs i hushållningslära, 6 mån., med någon barnavårdsundervisning. 3) Läringskurs för blivande barnskötare, 6 mån. Undervisningsavgift för de senare kurserna 40 kr. o. kostvar. 28 kr. pr. mån. 4) 1-3 månäs yrkeskurs i matlag., baka, m. m. Högre avgifter. Öbemedi. o. mindre bemidd. elev kan påverka studierätt. 5-10 kr. pr. mån. Gemensamma kurser i barnavård berättiga till inträde i Sv. barnskötarsföreningen. Prospekt och närmare upplysningar genom skolans förest. STYRELSEN.

Tidevarvets Filmkrönika.

Göthe skall visst någonstans ha talat om människor, som man inte skulle tolerera, om de varit böcker. Med fog kunde man numera tala om filmer, som man inte skulle finna sig i, om de varit böcker. Vi lägger nog allmänt fortfarande i mycket högre grad underhållningspunkten på film än annan konstutövning. Eller riktigare formulerat, vi låter hellre underhålla oss av svag film än av t. ex. dåliga böcker. Även den, som kräset väljer sin läsning och ryknar på näsan åt obetydlig teater, finner förstrelse genom all sköns förljugen romantik och flack banalitet på vita duker.

År detta kanske ett tecken på att filmkonsten ännu befinner sig i barndomen, att vi, som gör anspråk på att ha smak för kultiverade nöjen, ännu är så håpet förtjusta över ett tekniskt flott utförande av en missroman eller en driven fotografiering av ett pekaror? Vi njuter ännu, em små primatier, av att filmen är ung och i ständig rörelse. Det finns vidare när det gäller film ingen fast kulturtradition, vilken med sina föreskrifter binder vår smak. Vedertagna normer existerar ännu inte. Uppfostran ger inga hållpunkter. Denna brist på konventioner, som i viss mån är en styrka, ger emellertid den dåliga smaken frigt spelrum.

Nu vore det orimligt att fordra, att bland det otal filmer, som årligen produceras, flertalet skulle vara mästerverk. Men jag undrar, om inte filmavinen presenterar en konstnärligt lägre medelnivå än bokfilmen?

Vår filmsång har börjat bra med flera filmer med allvar och mening.

Två ryska: Vi från Kronstadt och Gulliver. Det anmärks ofta mot den ryska filmen, att den tagits i propagandans tjänst. Den underbaraste film jag sett var dock den ryska Vägen till livet, som hade en så speciell tendens som att vilja visa, hur Sovjetryssland gjort människor av de vildda barnen. Vi från Kronstadt är med allt allvar i uppsättet inget prov på de bästa sidorna av sovjetrysk anda och sovjetrysk film. Den är en berättelse från revolutionens dagar om Kronstadts matrosor. Som propaganda för Sovjet är den dålig, eftersom den förhålligar krigsgarandian och gör det på ett mer än lovligt primitivt sätt. Fienderna framställs som idel fega stackare, vilkas enda tillgång är deras våldiga antal, medan den lilla skaran röda utför underverk av personlig taperhet på i Buffalo Bill eller Texas Jack. Slutet visar, hur de röda som hämd för att en hop matrosor motsats ner i havet samvetsgrant skjuts en mycket större hop vita samma väg. Stridsscenerna, som fyller större delen av filmen, föreföll åtminstone mig övervägande långtråda. Konstnärligt står Vi från Kronstadt knappast högt. Tempot är släpigt. Några av rollerna utförs ytterst teatraliskt. Vad man minns med glädje, är nästan bara början: folkkom-

sambällena för vår egen skull åligger oss en viss disciplin. Inför faran i den nuvarande situationen är denna samling enda möjligheten för fredsvaljarna att bli en makt, som står kriget emot. Men utan offer kan det inte ske. Och sist är det en fråga om den enskilda människans världssamvete.

Signe Højer.

Skänk till "Små Smulor"

STADSMISSIONENS UPPSAMLINGSCENTRAL
Ring 50 88 90, 50 97 37

Med en liten gåva av kläder, skor, möbler m. m. är Ni i tillfälle att stödja vår verksamhet, bedriva arbete åt hjälpbehövande.

Det lyckliga Sverige.

(Med anledning av Devinez artikel Tankar i en lappkäta, Tidevarvet n:r 34.)

»Ach, Sie sind aus Schweden, Sie sind glücklich!»

Det är långt borta i en gammal underbar stad mellan höga skimmer alptoppar, på en smal stig längs vinklade mullar som dessa ort när mig. — Jag vänder mig till henne som är älskvärd nog att säga dem och skakar på huvudet. Jag söker göra klart för henne, att det lyckliga Sverige är en illusion. Vi har visserligen insett krig haft, och härifrån Sverige man av politiska skäl inte emigrera, men Sverige är det oaktat ett land med mycken fattigdom, med stor klasskillnad och med en mycket hög sjuksjukprocent...

Hon tror mig inte. Mina ord vinner alltså intet gehör. Till sist blir hon arg. Jag har rubbat hennes cirklar, och det får jag inte. Sverige är i hennes fantasi ett Eldorado: i verkligheten måste det alltså vara så. Det är i stället jag som det, är något fel med. — Då råder jag henne, att när hon kommer till Sverige, för hon har aldrig varit här, inte resa den vanliga kortaste vägen från Malmö till Stockholm, utan ta vägen över Göteborg och Falun i stället. Då kommer man genom Dalsland. Det är en sträcka som

som kunde lysas upp av intelligens och godhet, fick skådespelaren fram det väsentliga hos karaktären och typen.

En annan amerikansk film bör framhållas. Den häller åtskilligt mera än vad den lindrigt larviga titeln, En gentleman kommer till ståt'n, lovar. Handlingen rör sig om en ung man från landsbygden, vars mindre vanliga öde är att drabbas av ett lika oönskat som ofantligt arv. Han tvingas in till New York för att övertaga det. Där råkar han ut för storstadsmenligtleten med dess benägenhet för flabbighet. En flicka, som han blir kär i, visar sig vara tidningskvinnas utvänd för att skaffa förlöjligande stoff om hans originella person. Då han till och med tänker dela ut sin förmögenhet till småbrukare, är han nära att bli insprådd som sinnessjuk. För all del, det slutar i allo lyckligt, och möjligen förverkligar hjälten efter slutnyttan till och med sina kommunistiska planer. Men dessförinnan har man fått till livs en verkligt frisk och kvick berättelse, som ger satiriska slängar åt kapitalismen och framför allt åt dum och falsk konventionalism, och som förhålligar en fri och lycklig människotyp utan fördomar och rådså för det passande. Filmen är typisk för ett visst slag av amerikansk idealism, ett pojkkaktigt patos, nävt visserligen och åtskilligt gapåpigt, men avgjort sympatiskt.

S. Gm.

EN FRUKTANSVARD NATURKASTROF har återigen hämsökt Norge. Genom ett fjällräi i Nordfjord dödades nära hundra personer, och flera gårdar och byar förstördes av sjudande vattenfloder.

UTREDNINGEN OM DE OLYCKSALIGA FORVAXLINGARNA av medicin vid Maria sjukhus i Stockholm, som föranlett fyra dödsfall tycks närmast visa att felet är att söka i det på grund av personalbrist i naturligt forcerat tempo bedrivna arbetet. Till förekommande av vidare olyckor ha nya föreskrifter utfärdats om giftiga läkemedels hanterande.

sällan befares av turister, så den bör ha sitt intresse, och för fem år sen, när jag sist såg den, var folket därborta lika fattigt som det ryska. Förändringen torde sen dess inte vara stor. — Min fru ser på mig förargad. Så lämnar hon mig åt mitt öde.

Jag står på Stettiner Bahnhof i Berlin och skall ha biljetten hem. Resebyrån är stängd, trots att det är en tid, då den borde vara öppen, och jag vänder mig till en tolk för att få besked. Samtidigt med mig står tre danskar där, som är lika illa ute. Tolkern hjälper dem till rättia, artigt, men utan entusiasm. Så är det min tur. Jag är svensk och skall till — A, ni kommer från Sverige, jag trodde...

Han hade trott, att vi voro danskar alla. Och nu flyger handen till mössan, och jag blir bemött som vore jag en prinsessa — medan de andra står där undrande, så det blir jag som måste ta hand om dem.

I det vackra Prag bemöttes jag på det ställe, där jag i sommar bodde, ohövligt lånda tills dagen före min avresa, då jag förordade min nationalitet. Man visste då inte hur man skulle bära sig åt för att stryka över, och hade jag inte dragit mig undan i tid, hade det säkert gått med mig som med Gustav Vasa vid Västerås riksdag. Fjärde dagen förstås.

Vad är orsaken till denna beundran för allt svenskt? — Frågar man dem, vad de egentligen vet om Sverige, så märker man snart, att det är ett nästan ingenting. De vet att Stockholm är en vacker stad, att det ligger rödmålade hus på landet här, att vi har midnattssol om midsommar och att det bor lappar i Lappland. Därvid stannar det. — Men två saker känna de till och ha de reda på: Lagerlöf och Greta Garbo. Det är de som betyder Sverige för dem, och det är dem de älskar. Det är faktiskt dessa båda kvinnor som lyft Sverige till den höjd där det i dag i utlandet ögon befinner sig. Normorna var oss bevägna i de ögonblick de lärt Garbo och Selma Lagerlöf födas här! För deras skull har de drövt glömt att vi hade hög valuta under kriget. De ha också glömt Ivar Kreuger, även om de förlorat sina pengar på honom. Eller, även om de inte glömt den senare, har de omgivit också honom med ett romantikens skimmer.

För sanningsens skull ville man gärna ge dem i händerna en sådan bok som Ivar Lo-Johansons Godnatt jord! t. ex. Men Ivar Lo är ingen känd författare, och hans bok är väl knappast översatt. Att Sverige har stoftogs och en ytterst fattig lantbefolkning har de ingen aning om. Och så länge de inte vet det, eller kanske inte vill veta det, varar fabeln om det lyckliga Sverige.

Under tiden ligger den fattiga, försommade svenska landsbygden där. Den torde få ligga där länge än. Utlänningarna känner den inte, och här hemma talas det litet om den. Illusionen om »Det lyckliga Sveriges bevaras.

Ellen Michelsen.

IDUN passar Er bäst,

ty IDUN ger både värde och trevnad

Den unga baronessan Ishimoto, en av Japans mest kända kvinnor inom aristokrati och i socialt arbete, skriver just nu en betagande artikelserie om den japanska kvinnan och japanskt hemliv. Ni får nöje av den och

IDUN

Prenumerera: gemensamt 1235 kr. År 12 kr. 15 kr. För 1/2. Trd. 20 16 02.

Från Satakunda till Savolaks.

Sillanpää har i Människor i sommar natten låtit sin berättarkonst likt en stråkastares sken sväva över ett fint landskap under några högsommarnätter. Stämningen, de troiska, otgrundliga dagarna känner vi igen från författarens stora roman Silja, där skildringen av det ljusa vemodet hos den nordiska sommar natten, egendomligt besläktat med bokens unga kvinna, dock grep ännu starkare. Scenerier och personer glider fram i ljuset, förtonar eller går över i varandra i ett maner, som förefaller halvt filmatiskt, halvt musikaliskt. Husen, människorna och djuren stiger fram ur landskapet utan att någonsin riktigt avströndra sig från det. Motiv, ödestränder tvinnas samman, löses upp, skyms och försvinner. Det är hela människolivet, njutning och strävan, dunkel morgndröj och ljud idyll. Någon föds, och någon dör.

Allt är gjort med utomordentligt konst, starkt och varsamt. Men skickligheten kan verka nästan för påfallande. Och människorna är halvt opersonligt, nästan mytiskt återgivna. Sommarntan griper starkare än de. Man minns intensivt skildringen av en gård, som vaknar på morgonen, men man har svårt att komma ihåg, hur bokens människor ter sig eller vad de upplevt. Man njuter många sidor av Människor i sommarntan som musik. Bland reser sig intellektet och längtar från stämningmåleriet till sträplade människor och deras öden.

I motsats till Sillanpää har Joel Lehtonen hittills varit okänd för rikssvensk publik, trots att även han hör till en äldre generation finska författare och att hans mest berömda roman Odemarens barn; som nu översatts till svenska av Bertel Gripenberg, avslutades redan 1920.

Odemarens barn räknas med rätta till den finska fattigdomens stora epis. I bredd, inlevelse och djärvt realism torde den för övrigt ha få motstycken bland folklivsskildringar även i andra länder.

Lehtonen skildrar en dag i backstugusittaren Judas Kärrniärens och hans familjs liv. Man kan anmärka, att han måst prestera orensligt mycket handlinger per timme för att kunna gå i land med denna för en roman på 479 tättryckta sidor svåra kompositionsmed. Men det är en bisak. Den ytterligt detaljerade berättelsen, som ogenerat består sig med det verkliga livets upprepningar och longörer, trötter egentligen aldrig. Ordet inlevelse tvingar sig fram igen. Det är nämligen alldeles märkvärdigt, hur levande Lehtonen kunnat göra minuterna under den långa dagen, hur han kunnat se och skildra alla de vardagliga och mindre vardagliga episoderna från det att den myllrande trafikalen familjen börjar sträcka på sig i badstun på morgonen, till dess att Judas sent på natten sätter i gång brännvinsspannan.

Lehtonen litet gammaldags omständliga berättelse lättas också upp av hans mystiska humor. En del scener ute på stugbacken med ett vimmel av tjutande och stojande ungar och vrenskande kreatur är fullkomligt festliga. Den fösoffa de oduglingen Judas, som helst pratat och skryt, när han inte ligger och snarar i sina lusiga paltor, och hans skrikiga men präktiga hustru är humoristiska gestalter av rang, däri givetvis inbegripet att de verkar trovärdiga.

Tack vare Lehtonen sinne för humor och idyll har hans skildring av fattigmans liv i Savolax inte blivit övervägande social svärmling. Författaren har emellertid blivit de sociala sammanhangen.

Ur denna mark, indränkt med elände och vanföreställningar, växer räkheten. Lehtonen skildring ger otvivelaktigt en del av det finska inbördeskrigets förut-sättningar. När ägaren till den gård, under vilken Kärrniärens hör, på kvällen sitter på sin veranda, kommer en geälvsk kvinna visslande ur mörkret. Det är denna handling, att boken slutar med denna episod och med berättelsen, om hur Judas definitivt övergår till att försörja sig med brännvinsbränning.

Sten af Geijerstam.